

● ● ●

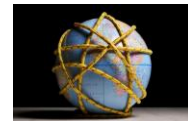
CHƯƠNG 3 CHÍNH SÁCH THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

ThS. Nguyễn Thị Vũ Hà
Khoa KT&KDQT, ĐH Kinh tế, ĐHQGHN

cuu duong than cong. com

● ● ●

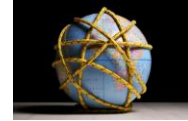
MỤC ĐÍCH

- 1 • Biết được chính sách TMQT là gì?
- 2 • Hiểu được các loại chính sách TMQT đang được áp dụng hiện nay
- 3 • Phân tích tác động của các công cụ sử dụng trong chính sách TMQT
- 4 • Tạo điều kiện và cơ hội cho sinh viên tự khẳng định mình

NỘI DUNG

KHÁI QUÁT CHUNG VỀ CHÍNH SÁCH TMQT

- Khái niệm
- Đặc điểm
- Lựa chọn chính sách thương mại quốc tế
- Ý nghĩa của việc nghiên cứu chính sách TMQT

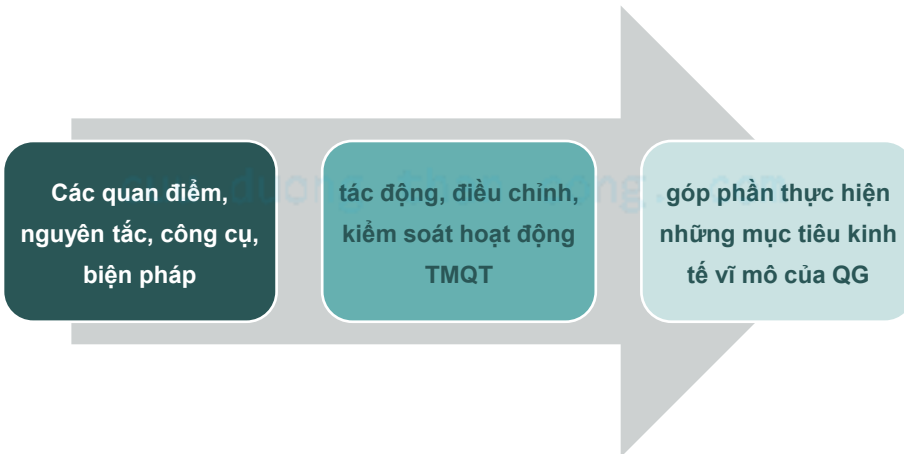
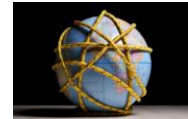
CÁC CÔNG CỤ CỦA TMQT

- Thuế quan
- Các rào cản phi thuế quan

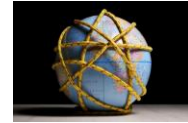
cuu duong than cong. com

Chính sách TMQT là gì?

● ● ● | Đặc điểm

cuu duong than cong. com

● ● ● | Ý nghĩa nghiên cứu

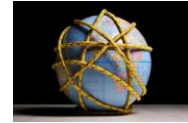
Nhà quản lý DN

- Xd clược pt DN và gp kd đúng pháp luật
- Khai thác các yếu tố thuận lợi của mt cs
- Thâm nhập, mở rộng thị trường
- Điều chỉnh sx kdoanh và hoạt động TM
- Pt các quan hệ đối tác, bạn hàng TM&ĐT

Các quốc gia

- Rút kinh nghiệm, đánh giá thực tiễn cs để xd, tổ chức thực hiện các cs TMQT
- Hướng dẫn, tư vấn, giúp đỡ các DN
- Tham gia hoạch định các cs kt khác

Phân loại

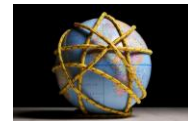
chính sách tự do trao đổi

Chính sách bảo hộ

cuu duong than cong. com

Tự do hay bảo hộ???

Khái niệm

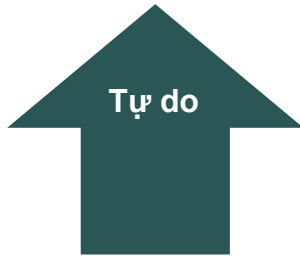
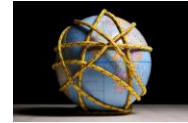
Nội dung

Ưu điểm

Hạn chế

cuu duong than cong. com

● ● ● | Khái niệm – Đặc điểm

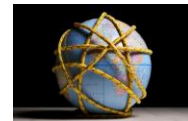
- Nhà nước ko can thiệp vào hoạt động ngoại thương
- Mở cửa thị trường nội địa để cho H, dịch vụ, vốn, sức LĐ được tự do lưu thông
- Tạo ĐK cho TMQT phát triển trên cơ sở quy luật tự do cạnh tranh

- Nhà nước sd các biện pháp bảo vệ thị trường nội địa trước sự cạnh tranh của H nước ngoài
- Nâng đỡ các nhà KD trong nước có ĐK mở rộng KD ra thị trường nước ngoài.

cuu duong than cong. com

● ● ● | Nội dung

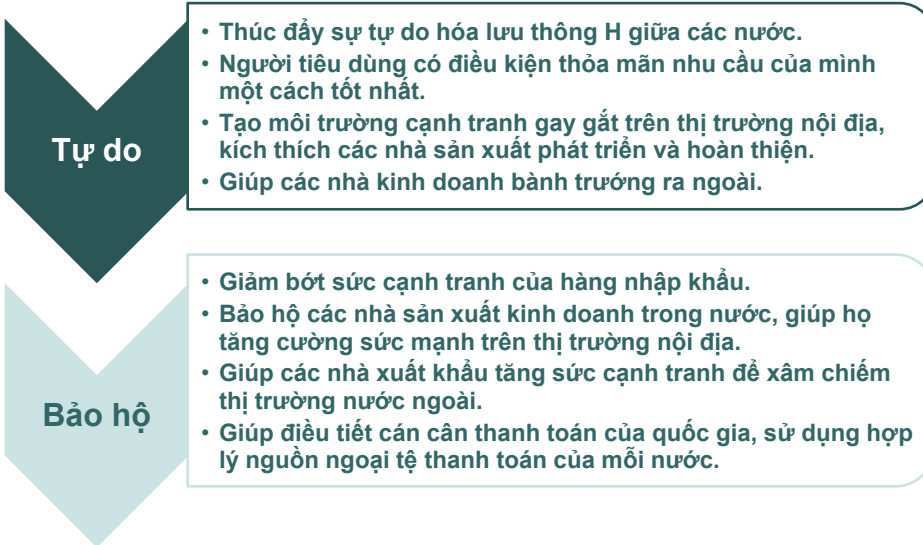
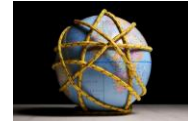

- NN đưa ra danh mục các loại H có thể nk mà ko phải nộp thuế hải quan hoặc những H không thuộc đối tượng phải có giấy phép nk
- Mở cửa thị trường nội địa, dành cho các nhà kd nước ngoài những ưu đãi về tiếp cận thị trường, được tự do kd trên thị trường nội địa
- Không phân biệt đối xử (MFN và NT)

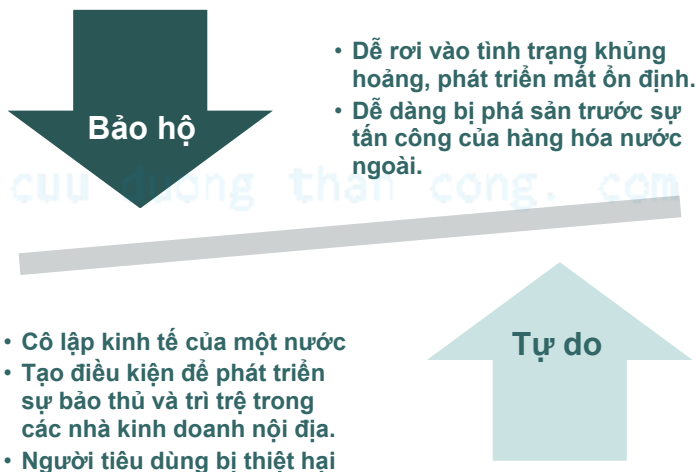
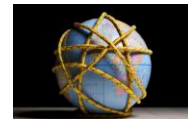
- NN đưa ra danh mục H ko cho phép nk hoặc giới hạn số lượng nk, quy định tỷ lệ nội địa nhằm ngăn cản sự cạnh tranh của H nk trên tt nội địa.
- Cho phép hoặc hạn chế các nhà kd nước ngoài kd trên tt nội địa; thực hiện các biện pháp để các nhà kd trong nước tránh phải đối chọi với thị trường tg.
- Có phân biệt đối xử (tạo thuận lợi cho các nhà kd trong nước, gây khó khăn cho các nhà kd nước ngoài)

● ● ● | Ưu điểm

cuu duong than cong. com

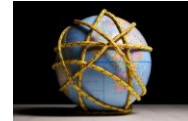
● ● ● | Hạn chế

cuu duong than cong. com

Câu hỏi nghiên cứu thêm

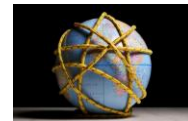

- Thế nào là chính sách bảo hộ mới?
- Hạn chế thương mại có bảo vệ người lao động trong nước trước sự cạnh tranh của nhân công giá rẻ nước ngoài không?
- Bảo hộ có làm giảm thất nghiệp trong nước và cải thiện thâm hụt cán cân thanh toán không?
- Bảo hộ vì nền công nghiệp non trẻ chỉ có hiệu quả khi nào?
- Ai là người được lợi từ chính sách bảo hộ? (nhóm ngành có trình độ tổ chức cao hay thấp? Nhóm ngành sản xuất hàng tiêu dùng hay hàng trung gian? Các ngành công nghiệp phi tập trung theo khu vực địa lý hay không?)

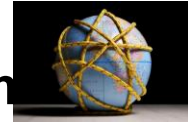
cuu duong than cong. com

CÁC CÔNG CỤ CỦA CHÍNH SÁCH TMQT

THUẾ QUAN – Khái niệm

Thuế quan là một loại thuế đánh vào hàng hóa khi nó được vận chuyển xuyên qua biên giới quốc gia

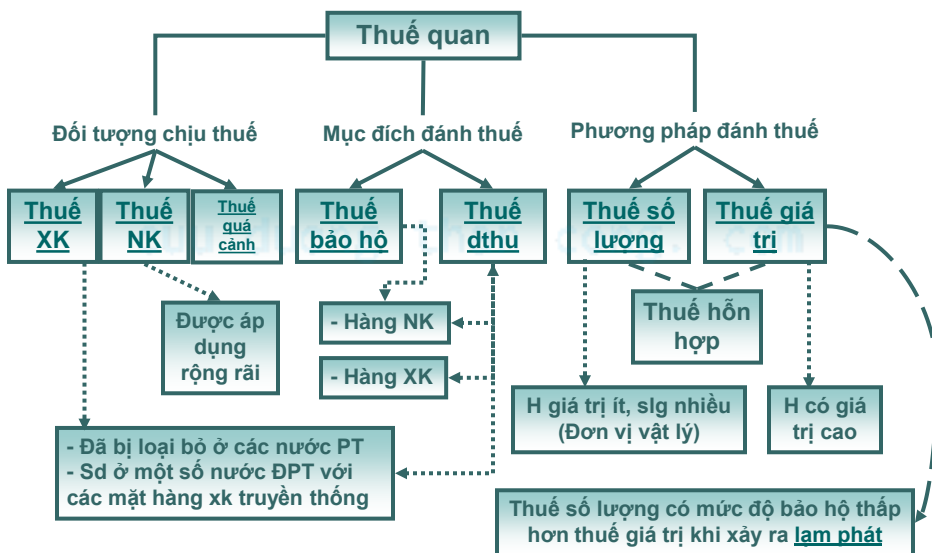
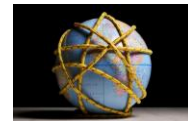
Lưu ý: thuế tại các khu công nghiệp, khu chế xuất

Mũ bảo hiểm NK từ... trong nước!

cuu duong than cong. com

THUẾ QUAN – Phân loại

TRÍCH BIỂU THUẾ XUẤT KHẨU THEO DANH MỤC NHÓM HÀNG CHỊU THUẾ VÀ KHUNG THUẾ SUẤT ĐỐI VỚI TỪNG NHÓM HÀNG

(Kèm theo Nghị quyết số 977 /2005/NQ-UBTVQH11 ngày 13 /12/2005 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội)

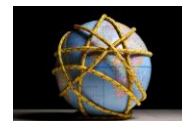
TT	Nhóm hàng	Mã số	Khung thuế suất %
1	Cà phê rang hoặc chưa rang đã khử chất cafein, các chất thay thế cà phê có chứa cà phê theo tỷ lệ nào đó. Trong đó: - Các loại cà phê chưa rang - Các loại khác	0901	0-3 0-3 0
2	Sắt và thép. Trong đó: - Phế liệu, phế thải sắt, thép - Bán thành phẩm sắt, thép - Các loại khác	Thuộc các nhóm 7206 và 7207	0-40 30-40 1-10 0
3	Đồng và các loại sản phẩm từ đồng. Trong đó: - Đồng phế liệu và mảnh vụn - Bán thành phẩm đồng - Các loại khác	Thuộc các nhóm từ 7404 đến 7407	0-50 40-50 3-30 0

Nguồn: website Bộ Tài chính

cuu duong than cong. com

TRÍCH BIỂU THUẾ NHẬP KHẨU ƯU ĐÃI THEO DANH MỤC NHÓM HÀNG CHỊU THUẾ VÀ KHUNG THUẾ SUẤT ƯU ĐÃI ĐỐI VỚI TỪNG NHÓM HÀNG

(Ban hành kèm theo Nghị quyết số 977 /2005/NQ-UBTVQH11 ngày 13/12/2005 của Ủy ban TVQH)

Mã số	CHƯƠNG 6 CÂY SỐNG VÀ CÁC LOẠI CÂY TRỒNG KHÁC; CỎ, RỄ VÀ CÁC LOẠI TƯƠNG TỰ; CÀNH HOA RỜI VÀ CÁC LOẠI CÀNH LÁ TRANG TRÍ	Khung thuế suất (%)
0601	Củ, thân củ, rễ củ, thân ống và thân rễ, ở dạng ngủ, dạng sinh trưởng hoặc ở dạng hoa; cây và rễ rau diếp xoăn, trừ các loại rễ thuộc nhóm 12.12	0-10
0602	Cây sống khác (kể cả rễ), cành giâm và cành ghép; hệ sợi nấm	0-10
0603	Cành hoa và nụ hoa dùng làm hoa bó hoặc để trang trí, tươi, khô, đã nhuộm, tẩy, thấm tẩm hoặc xử lý cách khác.	30-50
0604	Tán lá, cành và các phần khác của cây, không có hoa hoặc nụ, các loại cỏ, râu địa y dùng làm nguyên liệu để làm hoa bó hoặc trang trí, tươi, khô, đã nhuộm, tẩy, thấm tẩm hoặc xử lý cách khác.	30-50

Nguồn: website Bộ Tài chính

Thuế quá cảnh – Thuế doanh thu

Thuế quá cảnh

- Hầu như không được áp dụng
- Thực tế: đầu năm 2007, Bêlarút tuyên bố áp dụng thuế trung chuyển mới đối với khí đốt của Nga vận chuyển qua lãnh thổ nước này là **45 USD/1000m³** → thuế quá cảnh

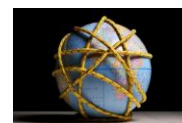
Thuế doanh thu

Chỉ tiêu	Quyết toán 2010	% Tổng thu và viện trợ	% GDP
Thuế xuất khẩu, nhập khẩu và TTĐB hàng nhập khẩu	73.816 tỷ VND	13.22%	3.7

Nguồn: website TCTK

cuu duong than cong. com

Ví dụ thuế quan bảo hộ

Leo thang thuế quan:

- Rất phổ biến tại nhiều quốc gia
- Thuế suất tăng dần theo mức độ hoàn thiện của sản phẩm
- Ví dụ:

Mỹ: mức thuế suất 5%

thuế suất 15%

thuế 30%

Nhật Bản: cà phê hạt - 0%

hòa tan - 8%

hòa tan có đường - 24%

Quyết định ngày 28-3-2006 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành mức thuế tuyệt đối thuế nhập khẩu xe ô tô đã qua sử dụng nhập khẩu

Mô tả mặt hàng	Thuộc nhóm mã số trong Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi	ĐVT	Mức thuế (USD)
1. Xe từ 5 chỗ ngồi trở xuống, kể cả lái xe, có dung tích xi lanh động cơ:			
- Dưới 1.000 cc	8703	Chiếc	3.000,00
- Từ 1.000 cc đến dưới 1.500 cc	8703	Chiếc	7.000,00
- Từ 1.500 cc đến 2.000 cc	8703	Chiếc	10.000,00
- Trên 2.000 cc đến 3.000 cc	8703	Chiếc	15.000,00
- Trên 3.000 cc đến 4.000 cc	8703	Chiếc	18.000,00
- Trên 4.000 cc đến 5.000 cc	8703	Chiếc	22.000,00
- Trên 5.000 cc	8703	Chiếc	25.000,00

Nguồn: website Bộ Tài chính

cuu duong than cong. com

TRÍCH BIỂU THUẾ NHẬP KHẨU ƯU ĐÃI THEO DANH MỤC NHÓM HÀNG CHỊU THUẾ VÀ KHUNG THUẾ SUẤT ƯU ĐÃI ĐỐI VỚI TỪNG NHÓM HÀNG

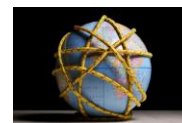
(Ban hành kèm theo Nghị quyết số 977 /2005/NQ-UBTVQH11 ngày 13/12/2005 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội)

Mã số	Mặt hàng	Khung thuế suất (%)
	Riêng: linh kiện để lắp ráp, xe hai đầu	0-50
8703	Xe ô tô và các loại xe khác có động cơ được thiết kế chủ yếu để chở người (trừ các loại thuộc nhóm 87.02), kể cả xe chở người có khoang hành lý riêng và ô tô đua	30-150
8704	Xe có động cơ dùng để vận tải hàng hóa.	30-150
	Riêng: linh kiện để lắp ráp và xe vận tải chuyên dùng, xe vận tải trọng tải trên 20 tấn	0-50

Nguồn: website Bộ Tài chính

Mức độ bảo hộ của thuế quan khi xảy ra lạm phát

Hàng hóa: Áo sơ mi nhập khẩu

$$P = 5\$$$

$$T = 1\$ \leftrightarrow t = 20\%$$

Lạm phát xảy ra $\rightarrow P' = 10\$/\text{áo}$

$$T = 1\$ \leftrightarrow t' = 10\%$$

\rightarrow Thuế số lượng ko thực hiện được công việc bảo hộ khi lạm phát xảy ra.

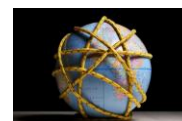
\rightarrow Nếu $t = 20\%$ thì khi lạm phát xảy ra $T = 2\$$.

cuu duong than cong. com

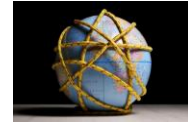
Tác động chung của thuế quan

- 1 • Giả sử có 2 QG (1 & 2) cùng sx và td H X
- 2 • X là ngành cạnh tranh hoàn hảo trên thị trường và ko có chi phí vận chuyển H X giữa 2 QG
- 3 • Khi không có TM, mức giá cân bằng của H X tại QG 1 lớn hơn mức giá cân bằng của H X tại QG 2 \rightarrow H X sẽ được di chuyển từ QG 2 sang QG 1.
- 4 • H X khi được XK từ QG 2 sang QG 1 sẽ khiến mức giá của nó tăng ở QG 2 và giảm ở QG 1 cho đến khi sự khác biệt về giá giữa 2 QG biến mất

Tác động chung của thuế quan

Mức giá thế giới P_w và sản lượng $H X$ được trao đổi được xác định như thế nào?

Đường cầu nhập khẩu của QG 1

- Thể hiện số lượng nhập khẩu tối đa mà QG 1 mong muốn tiêu dùng tại mỗi mức giá nhập khẩu
- nhu cầu NK = chênh lệch giữa nhu cầu tiêu dùng và mức sản xuất của QG 1 $\rightarrow MD = D(P) - S(P)$

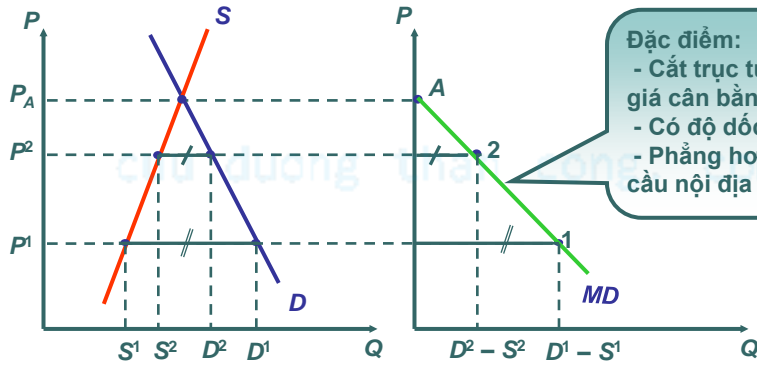
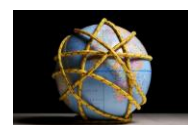
Đường cung xuất khẩu của QG 2

- Thể hiện số lượng xuất khẩu tối đa mà QG 2 mong muốn cung cấp cho QG 1 tại mỗi mức giá
- nhu cầu XK = chênh lệch giữa mức cung trong nước và nhu cầu tiêu dùng của QG 2 $\rightarrow XS = S^*(P^*) - D^*(P^*)$

cuuduongthancong.com

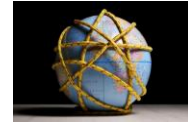

Tác động chung của thuế quan

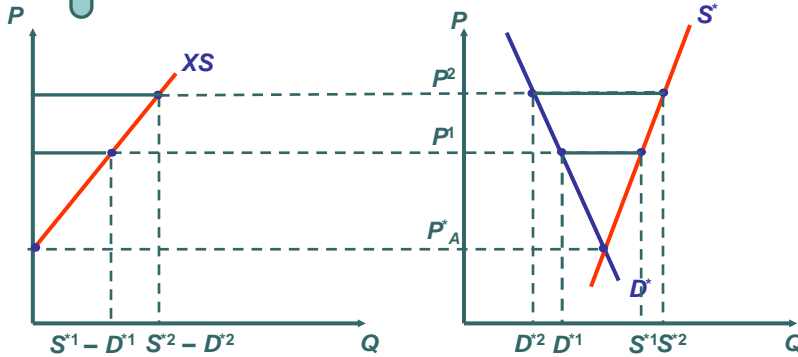
Đặc điểm:
 - Cắt trục tung tại mức giá cân bằng của QG 1
 - Có độ dốc xuống
 - Phẳng hơn đường cầu nội địa của QG 1

Tác động chung của thuế quan

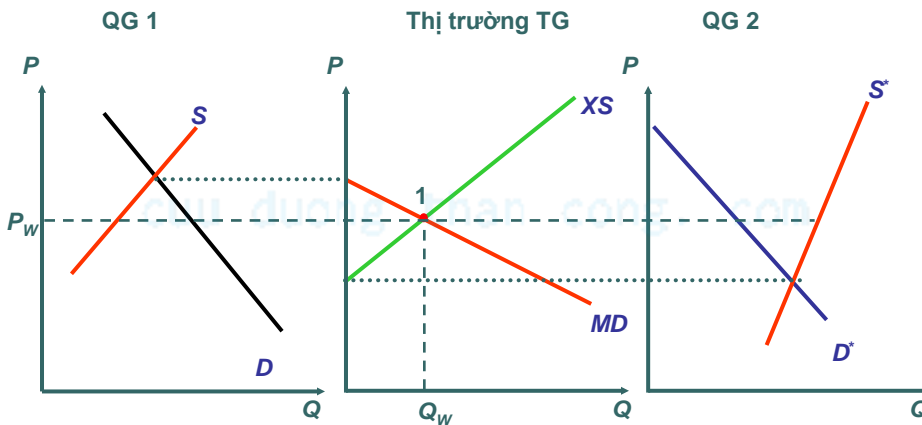
Đặc điểm:

- Cắt trục tung tại mức giá cân bằng của QG 2
- Có độ dốc lên
- Phẳng hơn đường cung nội địa của QG 2

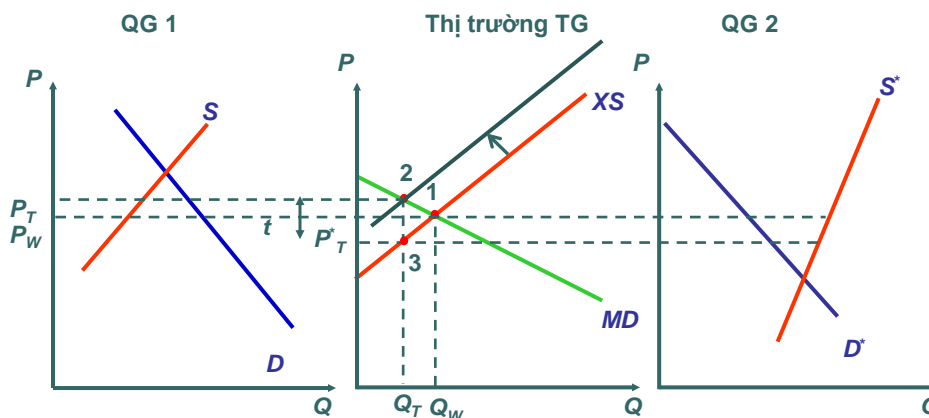
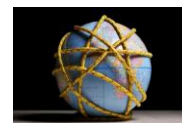
cuu duong than cong. com

Cân bằng khi chưa có thuế quan

Nếu QG1 áp dụng thuế quan (mức thuế T) thì sao???

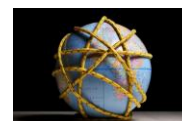
Tác động chung của thuế quan

Có thuế quan, $P_{X1} \uparrow$ đến P_T và $P_{X2} \downarrow$ đến $P^*_T (= P_T - t)$

cuu duong than cong. com

Tác động của thuế quan

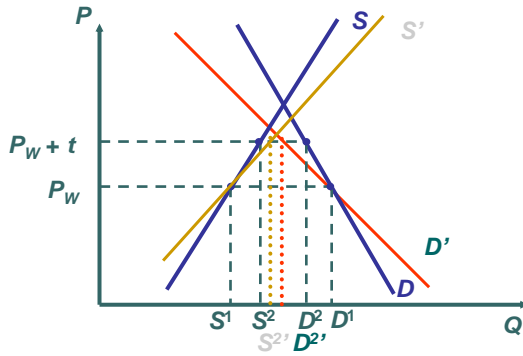
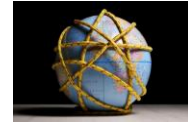

Giá H X ở QG 1 tăng ít hơn mức thuế quan bởi vì một phần tác động của thuế quan đã được phản ánh trong mức giá xuất khẩu ở QG 2.

cuu duong than cong. com

Tuy nhiên, nếu QG nhập khẩu là nước nhỏ và nước này quyết định áp dụng thuế quan đối với H X thì sao???

Tác động của thuế quan với hình dáng D_x và S_x

cuu duong than cong. com

Tác động của thuế quan tới thặng dư của NSX và thặng dư của NTD

Em còn nhớ hay em đã quên?

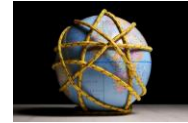
Thặng dư của NTD là gì?

- Khoản chênh lệch giữa giá mà người TD sẵn sàng trả cho mỗi đơn vị H (được chỉ ra bởi độ cao của đường cầu tại điểm TD) và giá mà thực tế họ phải trả cho mỗi đơn vị H (bằng với mức giá của đơn vị H cuối cùng mà họ mua)

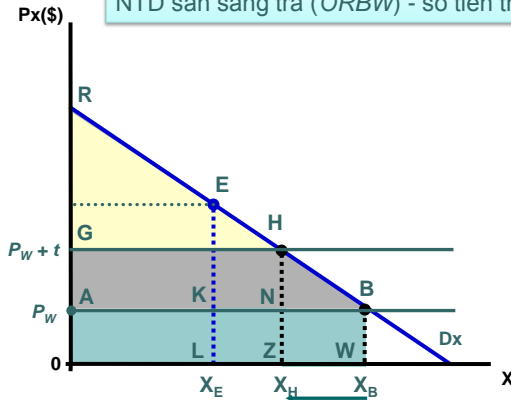
Thặng dư của nhà sản xuất là gì?

- Khoản chênh lệch giữa giá mỗi đơn vị H mà người sx bán được (bằng với mức giá của đơn vị H cuối cùng mà họ bán) và giá thực tế mà họ sx (được chỉ ra bởi độ cao của đường cung tại điểm đó)

Tác động của thuế quan tới thặng dư của người TD

Với $P_x = P_w$, tổng thặng dư của NTD ở QG A = ARB = số tiền thực tế mà NTD sẵn sàng trả (ORB) - số tiền thực tế mà họ phải trả cho X_B (OABW)

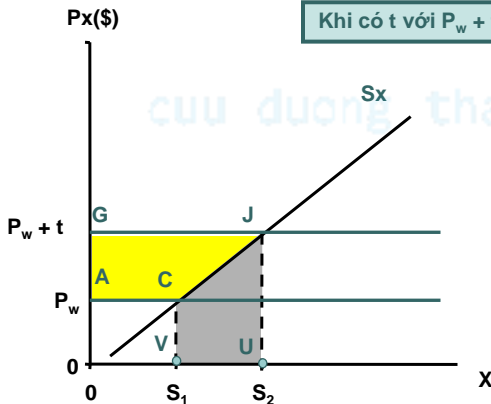
cuu duong than cong. com

Tác động của thuế quan tới thặng dư của người sx

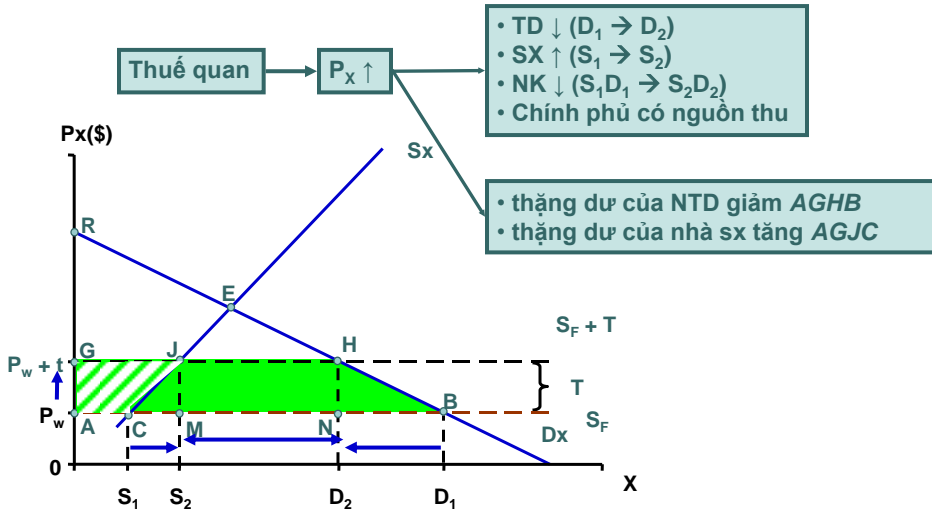
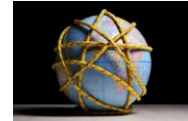
Tại P_w nhà sx nội địa sx S_1 và nhận được OACV doanh thu

Khi có t với $P_w + t$, nhà sx cung cấp S_2 và nhận được OGJU

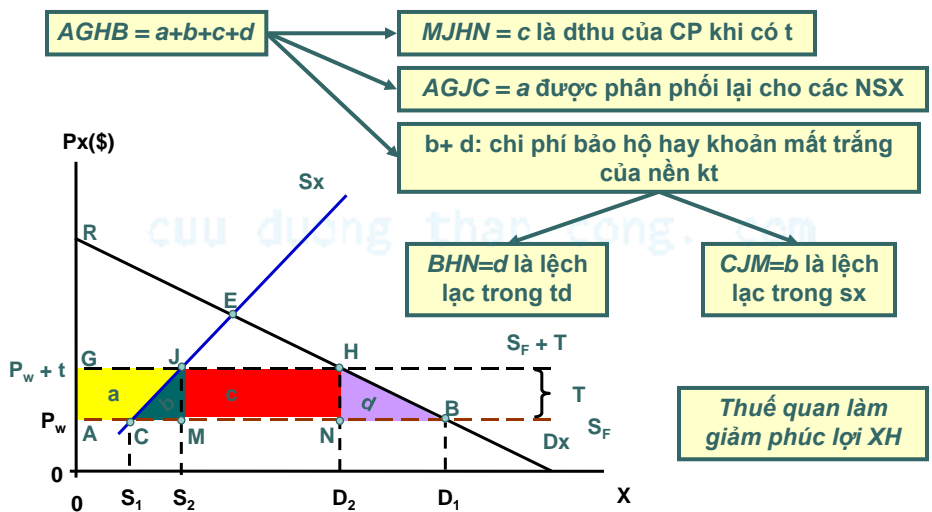
cuu duong than cong. com

Chi phí và lợi ích của thuế quan

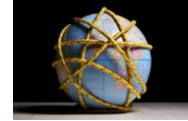
cuuduongthancong.com

Chi phí và lợi ích của thuế quan

cuuduongthancong.com

● ● ● | Chi phí và lợi ích của thuế quan

Thuế quan đã **phân phối lại** thu nhập từ những người tiêu dùng nội địa (những người trả giá cao hơn cho H) sang những nhà sản xuất H đó ở nội địa (những người nhận được mức giá cao hơn) và từ các yếu tố dư thừa của quốc gia (sản xuất hàng hóa xuất khẩu) sang các yếu tố khan hiếm của quốc gia (sản xuất hàng hóa nhập khẩu). Điều này dẫn tới sự **không hiệu quả** (chi phí bảo hộ, hay khoản mất trắng) của thuế quan.

cuu duong than cong. com

● ● ● | Câu hỏi nghiên cứu thêm

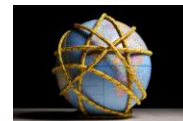

- Phân tích chi phí và lợi ích của việc cắt giảm thuế quan?

cuu duong than cong. com

Bài tập

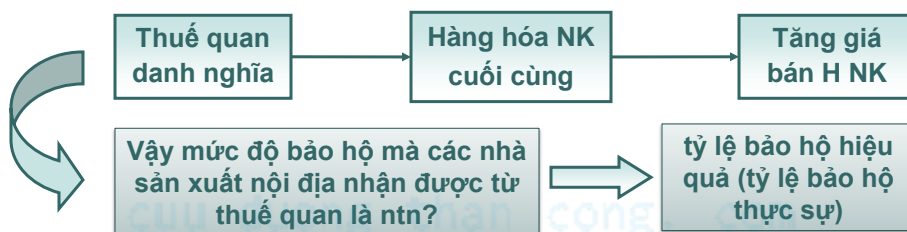
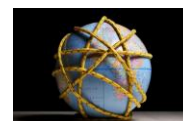

Giả sử QG A là một nước nhỏ có đường cung và đường cầu về H X như sau: $D_x = 300 - 50P$, $S_x = 50P$. Hãy xác định:

1. Mức tiêu dùng, sản xuất, và nhập khẩu của H X khi TM tự do với mức giá $P_x = 2\$$?
2. Mức tiêu dùng, sản xuất và nhập khẩu của H X sau khi QG A áp dụng thuế quan giá trị 25% đối với H X?
3. Các tác động tiêu dùng, sản xuất, thương mại và doanh thu của thuế quan?
4. Xác định các giá trị bằng tiền của thặng dư tiêu dùng trước và sau khi áp dụng thuế quan?
5. Sự tăng lên trong thặng dư của nhà sản xuất là bao nhiêu sau khi áp dụng thuế quan?
6. Xác định giá trị bằng tiền của chi phí bảo hộ hay khoản mất trắng của thuế quan?

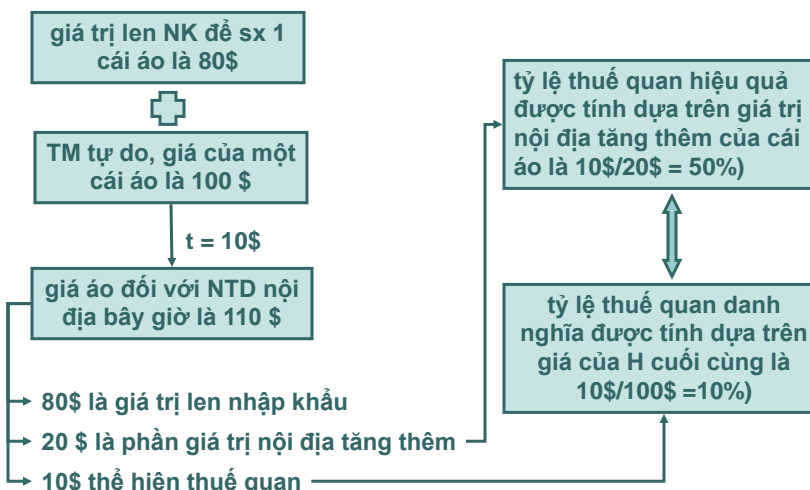
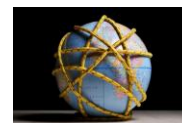
cuuduongthancong.com

Lý thuyết về cơ cấu thuế quan

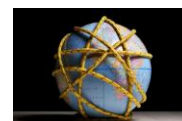
Tỷ lệ bảo hộ hiệu quả là tỷ lệ % giữa thuế quan danh nghĩa (được tính toán dựa trên giá trị của H cuối cùng) và giá trị nội địa tăng thêm (bằng với mức giá của H cuối cùng trừ đi chi phí của việc NK các yếu tố đầu vào để sx H đó).

Tỷ lệ bảo hộ hiệu quả - Ví dụ

cuu duong than cong. com

Tỷ lệ bảo hộ hiệu quả - Công thức tính

$$g = \frac{t - a_i t_i}{1 - a_i} \quad (1)$$

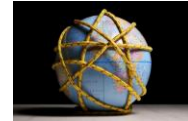
cuu duong than cong. com

Trong đó:

- g : tỷ lệ bảo hộ hiệu quả đối với nhà sx H cuối cùng
- t : tỷ lệ thuế quan danh nghĩa đối với NTD H cuối cùng
- a_i : tỷ lệ giữa chi phí của các yếu tố đầu vào NK và giá của H cuối cùng khi không có thuế quan
- t_i : tỷ lệ thuế quan danh nghĩa đánh vào yếu tố đầu vào NK

Tỷ lệ bảo hộ hiệu quả

Trong ví dụ nêu trên, $t = 10\%$ hay $0,1$, $a_i = 0,8$ và $t_i = 0$

Nếu áp dụng thuế nhập khẩu 5% đối với các yếu tố đầu vào (nghĩa là $t_i = 0.05$) thì

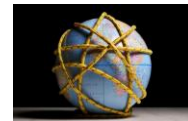
Nếu $t_i = 10\%$,

Với $t_i = 20\%$,

cuu duong than cong. com

Tỷ lệ bảo hộ hữu hiệu theo các khu vực chính của Việt Nam

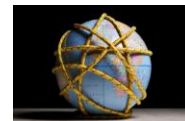

Ngành	1997		2002	
	NRP	ERP	NRP	ERP
Nông nghiệp	8,12	7,74	6,28	7,43
Khai khoáng	9,42	6,05	8,91	16,39
Công nghiệp	30,63	121,47	25,28	95,97
Các ngành sx phục vụ xk	33,35	94,68	35,53	109,25
Các ngành sx phục vụ nội địa	30,02	127,43	23,00	93,02

(Nguồn: Lê Trịnh Minh Châu (2003))

Chương 3

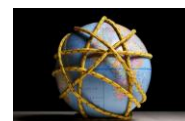

- Câu hỏi?
- Bình luận??
- Thắc mắc???
- Chuẩn bị thuyết trình về các rào cản phi thuế quan trong 2 tuần tới

cuu duong than cong. com

Chủ đề thuyết trình

- **Bán phá giá** là gì? Việt Nam hiện đang bị kiện bán phá giá những mặt hàng gì? Theo bạn, VN có thực sự bán phá giá những mặt hàng này không?
- **Hạn ngạch thuế quan** là gì? Việt Nam đang áp dụng hạn ngạch thuế quan cho những mặt hàng nào? Mức độ bao nhiêu? Điều này có vi phạm cam kết gia nhập WTO của Việt Nam không? Tại sao?
- **Trợ cấp xuất khẩu** là gì? Việt Nam hiện đang trợ cấp xuất khẩu cho những mặt hàng nào? Hình thức trợ cấp mà Việt Nam sử dụng trong các trường hợp này là gì? Có vi phạm với các quy định của WTO không?
- **Yêu cầu tỷ lệ nội địa hóa** có phải là một rào cản thương mại hay không? Việt Nam có quy định gì về tỷ lệ nội địa hóa đối với ngành sản xuất ô tô? Bình luận về việc thực hiện các quy định này của các doanh nghiệp sản xuất ô tô ở Việt Nam?